

Langendorf, Schuster, Wagenführ. **Rohholz (Surowiec drzewny)**. VEB Fachbuchverlag Lipsk 1972 r.

Książka ta jest pierwszą w serii Holztechnik — technika drzewnictwa, której celem jest przedstawienie możliwie bez powtórzeń racjonalnie i zwięźle całości materiału dotyczącego drzewnictwa. W ramach tej serii przewidziane są następujące tytuły:

Ulepszanie drewna — Langendorf i Eichler,

Surowce i materiały pomocnicze — zespół autorski,

Technologia i technika przerobu drewna — zespół autorski,

Maszyny i urządzenia oraz organizacja produkcji w zakładach przemysłu drzewnego — zespół autorski,

Technika pomiarowa i kontrola jakości — Walter.

Całość ma stanowić kompendium wiadomości z zakresu drzewnictwa.

W myśl założeń autorów podręczniki te nie są przeznaczone dla specjalistów; będą one zredagowane w taki sposób, by przedstawiony w nich materiał był zrozumiały dla 90—95% czytelników. Projektowane książki mają stanowić zbiór niezbędnych wiadomości zawodowych dla wszystkich, którzy mają do czynienia z obróbką lub użytkowaniem drewna, a więc dla wyszkolonych robotników, mistrzów, techników i inżynierów. Podręcznik „Surowiec drzewny“ obejmuje 7 rozdziałów oraz dział zatytułowany „załączniki“. Poniżej podano krótki przegląd treści:

Produkcja drewna. W rozdziale tym omówiono rolę, znaczenie i wydajność lasów na świecie i w NRD, przedstawiając dane liczbowe i tablice dotyczące produkcji i zużycia drewna na świecie oraz mapy rejonów leśnych świata, Europy i NRD;

Biologia drewna. Rozdział ten, bogato ilustrowany fotografiami, obejmuje ob-

szerny, ciekawie ujęty zespół wiadomości dotyczących powstawania drewna oraz jego makroskopowej i mikroskopowej budowy. Ponadto omówiono nomenklaturę i sposób określania gatunków drewna;

Chemia i fizyka drewna. W rozdziale tym omówiono chemiczne i fizyczne właściwości drewna, uwypuklając następujące zagadnienia: skład chemiczny, drewno jako materiał porowaty, zjawiska kapilarne w drewnie, higroskopijność drewna, właściwości termiczne i akustyczne;

Mechanika, reologia i wytrzymałościowe własności drewna. W tym bardzo krótkim rozdziale zawarto podstawowe wzory i pojęcia dotyczące wytrzymałości drewna. Omawiając twardość drewna pominięto metodę Janki podając wyłącznie metodę Brinella. Pominięcie tego rodzaju można uważać za dyskusyjne jak długo metoda Janki jest stosowana. Tendencje do wyeliminowania metody Janki uwydatniają się od wielu lat w niemieckiej nauce drzewnictwa;

Wady i uszkodzenia drewna. Jest to jeden z najobszerniejszych rozdziałów. Zestawiono w nim wady wzrostu i wady powodowane przez organizmy. Wady wzrostu i wady techniczne drewna ujęto w postaci tabel obejmujących rodzaj wady oraz jej definicję i skutki. Ponadto omówiono grzyby i owady niszczące drewno. Tekst jest bogato ilustrowany trafnie dobranymi fotografiami o wysokim poziomie technicznym.

Przygotowanie surowca. W rozdziale tym omówiono chronologicznie wszystkie operacje jakie drewno przechodzi od ścinki przez transport aż do korowania w zakładzie przetwórczym. W przeciwieństwie do poprzednich rozdziałów, gdzie ujęcie tematu miało charakter ogólny i encyklopedyczny, tutaj omówiono w sposób szczegółowy typy

piłarek i ciągników, podając ich marki oraz nazwy producentów. Takie ujęcie jest uzasadnione ze względu na zainteresowanie szerokiego kręgu odbiorców, którym najbardziej potrzebne są wiadomości z tej dziedziny. Trzeba jednak uwzględnić fakt, że wiadomości takie ulegają prędko dezaktualizacji, co stwarza konieczność szybkiej rotacji i częstego wznawiania książki;

Użytkowanie drewna. Rozdział ten zawiera liczne dane statystyczne o użytkowaniu drewna na świecie i w NRD. Ponadto omówiono tu w treściwy sposób produkcję tarcicy, fornirów, sklejek, płyt wiórowych i pilśniowych, celulozy i ścieru drzewnego oraz przedstawiono prognozę rozwoju użytkowania drewna w przyszłości;

Załączniki. Jest to największy, bo liczący 68 stron dział książki. Zawiera szereg tablic statystycznych odnoszących się do produkcji drewna, powierzchni leśnej itp. Ponadto umieszczono tu klucz do oznaczania najważniejszych gatunków drewna iglastego i liściastego, ta-

blisce fizycznych i mechanicznych właściwości 118 gatunków drewna liściastego i 17 gatunków drewna iglastego oraz obszerny spis norm i przepisów prawnych z zakresu użytkowania i przerobu drewna.

Po zapoznaniu się z pierwszym tomem dochodzi się do wniosku, że cel postawiony przez Autorów został osiągnięty. Czytelnik otrzymuje wyczerpujące kompendium wiedzy o drewnie, jego pozyskiwaniu, właściwościach, transporcie i użytkowaniu. Nawet jeżeli czytelnik jest specjalistą z jakiejś dziedziny drzewnictwa, to w poszczególnych rozdziałach znajdzie wiele istotnych informacji wolnych od balastu szczegółów. Książka zawiera szereg trafnie ujętych definicji, wyjaśnień i pojęć. Strona graficzna zasługuje na wysoką ocenę, jakkolwiek nie jest wolna od niedociągnięć: i tak np. rysunki 2/25 i 2/26 na stronie 41 należy odwrócić o 180° .

M. Matejak